

Het gebed

Want zie, hij bidt. Handelingen 9: 11b

Het volgende onderwerp dat de Catechismus aan de orde stelt, is het gebed. Net als de wet behoort dit tot het hoofdstuk over de dankbaarheid. Antwoord 116 noemt het gebed zelfs het belangrijkste onderdeel van de dankbaarheid. Want: wie dankbaar is, die bidt. Daarentegen: wie van de ware dankbaarheid niets kent, kent kennelijk ook geen waar gebedsleven.

Misschien vind je dat vreemd. Dankbaarheid is immers een gevolg van de verlossing? En het gebed komt daar toch juist vóór? Eerst bid je, dan word je verlost, dán ben je dankbaar. Zou dat niet een betere volgorde zijn? 'Toch niet', zeggen de opstellers van de Catechismus dan. 'Wij zien het gebed vooral als de adem van de ziel. Zó willen we het graag behandelen.'

Iets wat ademt, lééft. Een ziel die bidt, is een levendgemaakte ziel. Antwoord 116 heeft het over 'hartelijk zuchten' en 'zonder ophouden bidden en danken'. Het is bijbels om zo over het gebed te spreken. Denk maar aan Psalm 42: *Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God!* Of Psalm 63: *Mijn ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water.*

Maar ondanks dat het bijbels is, spreekt het bepaald niet vanzelf. Een dode zondaar bidt wel met de lippen, maar niet met het hart. Daar komt pas verandering in door het werk van de Heilige Geest, ook wel de 'Geest van de gebeden' genoemd.

Wanneer is een gebed écht? Wanneer ademt de ziel? Die vragen wil antwoord 117 beantwoorden. Echt bidden is de enige ware God van harte aanroepen. Dat gebeurt wanneer we onze geestelijke nood leren kennen. Dan worden we ootmoedig: nederig voor Gods aangezicht. Dan presenteren we ons niet meer zo mooi mogelijk, maar bidden we enkel nog 'om Jezus' wil'. Denk maar aan Saulus, de farizeeër. Wat had hij al een gebeden opgezegd! Maar pas als hij werkelijk is stilgezet, zegt de Heere over hem: *Want zie, hij bidt...*

Waar mag je om bidden? Eigenlijk om alles, zegt antwoord 118. Al je behoeften, al wat je nodig hebt, of het nu voor het lichaam is of voor je ziel. Maar... dan wel zoals Christus het ons heeft geleerd. Geen wereldse zaken, maar wat wérkelijk goed is voor lichaam en ziel. Want dát wil God geven aan ieder die erom verlegen is!

Zelf heeft de Heere Jezus het voorbeeld gegeven. Aan Zijn discipelen leerde Hij het 'Onze Vader'. Niet bedoeld om snel af te raffelen, maar als voorbeeld voor jouw gebed. Met eerbied mag je dit voorbeeld navolgen. Dat mag met je eigen woorden. Dat mag in Jezus' Naam.

Lezen: Zondag 45

Dankzeggen

Offer Gode dank en betaal de Allerhoogste uw geloften. Psalm 50:14

Royaal biedt de kapper het pas geknipte ventje een snoepje aan. Natuurlijk steekt die het direct in z'n mond. Maar dan tikt zijn moeder hem op de schouder. 'Wat zeg je dan?' 'Dankjewel', reageert de volle mond. Nauwelijks te horen. Toch hechten we er waarde aan. Netjes bedanken is wel zo beleefd.

God wil ook dat wij dankzeggen. Dat is: onze dankbaarheid onder woorden brengen. Dankbaarheid, waarvoor eigenlijk? In de eerste plaats voor Zijn genade. Voor redding uit de benauwdheid van de zonde. Als je leven door Christus is vernieuwd, ga je danken en bidden. Dan gaat een zondig mens eindelijk God eren.

Natuurlijk mag je danken en bidden voor je eten, goede nachtrust, gezondheid en kracht, een goed cijfer, een goede baan. Alle goede gave is van de Heere afkomstig. Hij wil ervoor gedankt worden. Dat is niet maar een formaliteit. Daar kijkt Hij naar uit.

Maar... kún je werkelijk danken en bidden als je nog onbekeerd bent? Heel confronterend zegt Psalm 50: *Maar tot den goddeloze zegt God: Wat hebt gij Mijn inzettingen te vertellen, en neemt Mijn verbond in uw mond?* Denk daar eens over na. Ga vandaag met deze nood naar Hem. 'Heere, U wilt dat ik dankbaar ben en mijn geloften betaal. Mijn leven is vaak zo anders. Bekeer mij toch!'

Lezen: Psalm 50:14-23

Lokstem

Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden. Mattheüs 7:7

Wat was er eerder: de kip of het ei? Dat zijn van die vragen waar je het hoofd over kunt breken. In geestelijk opzicht zijn ze er ook. Moet je éérst de Heilige Geest hebben om te kunnen bidden, of moet je juist bidden om Hem in je hart te krijgen? Dat laatste benadrukt de Catechismus in antwoord 116. Maar het eerste is toch ook waar, toch ook bijbels?

Het is een beetje gevaarlijk om dit soort vragen helemaal uit te pluizen. We wijken dan al snel af van de eenvoud van Gods Woord. 'Bidt', zegt de Heere Jezus. 'Zoekt.' 'Klopt.' En dan verbindt Hij daar grote en rijke beloften aan. Geen voorwaarden. Zijn hemelse Vader is zó goed, weet Hij. Zó graag bereid om te geven. 'Gaarne vergevend' hoor je ook vaak zeggen.

Dat wij het toch best moeilijk vinden, ligt niet aan God. Ook niet aan Zijn Woord. Dát is niet moeilijk; wíj zijn moeilijk. Moeilijke mensen met harde harten. We redeneren liever dan dat we bidden. We zoeken het liever in de wereld of in onszelf dan dat we als een arme, hulpeloze zondaar bij Hem aankloppen.

Toch zegt Hij het vandaag opnieuw. En Hij meent het. *Mijn zoon, dochter, geef Mij uw hart.* Het is de lokstem van het Evangelie.

Lezen: Mattheüs 7:7-12

Van harte

God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid. Johannes 4:24

Gisteren hoorde je de lokstem van het Evangelie. Misschien heb je er nog een tijdje over zitten dubben. Rijke beloften, geen voorwaarden... 'Maar', zeg je, 'als je bidt, moet het toch écht zijn? Het moet toch van harte zijn? Dat is nou juist mijn probleem. Als ik bid, krijg ik m'n hart er niet in mee.'

Dat is ook een probleem. Antwoord 116 spreekt over 'hartelijk zuchten'. In antwoord 117 gaat het over 'van harte aanroepen'. In de tekst van vandaag leert de Heere Jezus de Samaritaanse vrouw dat God moet worden aangebeden in geest en in waarheid.

Wat de Heere wil zeggen, is dat niet de vorm of de plaats van het gebed het belangrijkste is. Cruciaal is of het écht is. Je kunt keurig in de kerk zitten of staan en goed meedoen, terwijl het toch geen hartenzaak is. Je kunt in de bus zitten, met de pet op, terwijl je hart het uitschreeuwt in een waar gebed.

Wanneer bid je in geest en in waarheid? Als het voortkomt uit een oprecht en gelovig hart, zegt de kanttekening. Snap je nu dat de discipelen vroegen: *Leer ons bidden?* Misschien begrijp je dan ook dit gebed van Augustinus: 'Geef wat Gij beveelt, en beveel dan wat Gij wilt, zo zult Ge het niet tevergeefs bevelen hebben.'

Lezen: Johannes 4:19-24

Nood leert bidden

Want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte die tegen ons komt, en wij weten niet wat wij doen zullen; maar onze ogen zijn op U. 2 Kronieken 20:12b

'Jaco, je bent ernstig ziek. De dokter heeft het vastgesteld.' 'Nou, zal wel meevallen. Ik voel niks hoor.' 'Dat zal best, jongen, maar lees eens wat ik hier vind op internet. Dat is precies wat de dokter zegt: het is écht levensbedreigend.'

Zou Jaco het lezen? Zou hij dan wél ongerust worden? Zou hij in plaats van z'n schouders op te halen zijn medicijnen gebruiken? Zou hij bidden of het gevaar mag worden afgewend?

Nood leert bidden. In het land Juda van koning Josafat was het nood. Een tot de tanden bewapende moordmachine kwam eraan. Een 'grote menigte' van Moabieten, Ammonieten en nog andere volken. *Josafat nu vreesde*, zegt de Bijbel. En hij bad.

Ook in jouw leven dreigt het gevaar. Misschien voel je het niet, zoals Jaco. Maar kijk dan eens goed! Zie je het zwaard van satan niet druipen van bloed? Voel je de ketens van de zonde niet rammelen aan je armen? Zie je niet hoe diep de afgrond is waarnaar je op weg bent? Het mocht eens nood voor je worden!

Zolang we op eigen krachten vertrouwen, is er voor werkelijk gebed geen plaats. Overtuiging is nodig. 'Heere, leer mij mijn zwakheid en ellende recht en ook steeds grondiger kennen.'

Lezen: 2 Kronieken 20:1-13

Bidden – geloven – horen

Hoe zullen zij dan Hem aanroepen, in Welke zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij in Hem geloven, van Welke zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt? Romeinen 10:14

In de drukke groep stelt je vriend een vraag. Terwijl je hem serieus antwoord probeert te geven, is hij alweer met een ander in gesprek. Dat voelt niet fijn. Hij is kennelijk niet geïnteresseerd in wat jij ervan vindt. Is hij wel écht je vriend?

Er zijn mensen die weinig naar de kerk gaan en ook nauwelijks hun Bijbel lezen. 'Maar', zeggen ze, 'bidden doe ik wel.' Ze zijn net als de vriend hierboven. Ze stellen God vragen, maar wachten niet op antwoord. Ze zijn alweer met andere dingen bezig.

Volgens de dagtekst is er een nauwe relatie tussen aanroepen, geloven en horen. Bij God aanroepen, hoort gelovig luisteren. Bidden doen we 'om Jezus' wil'. Als we daar iets van begrijpen, zullen we verlangend luisteren naar de preek. Daarin horen we Wie Hij is, wat Hij heeft gedaan en wat Hij van ons wil.

Door het horen van het Woord werkt Gods Geest het geloof. Dat is het geloof in Christus. Door Zijn offer aan het kruis van Golgotha is het mogelijk dat gevallen zondaren voor Gods genadetroon verschijnen. Hij maakt bidden mogelijk.

Daarom: bid in Jezus' Naam. En luister vervolgens aandachtig. Want Hij leeft. En spreekt tot elk die voor Hem leeft.

Lezen: Romeinen 10:13-21

Leren bidden

Heere, leer ons bidden, gelijk ook Johannes zijn discipelen geleerd heeft. Lukas 11:1b

Hoe kun je weten dat een mens van nature onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad? Kijk maar naar kleine kinderen. Hoe je een koekje uit de koektrommel steelt, hoeft niemand ze uit te leggen. Hoe je moet bidden wel. Ogen dicht, handen vouwen, stilzitten, meedoen. Vader zegt het voor. Soms kost het jaren.

Wist je dat de Heere Jezus ook zo, heel eenvoudig en praktisch, Zijn discipelen heeft leren bidden? Kijk maar in Lukas 11. Eerst deed Hij het voor. Totdat er een vroeg: "Wilt U het ons ook leren?" Toen heeft Hij het 'Onze Vader' voorgezegd. Zo leerden ze eerst voor de zaken van Gods Koninkrijk te bidden. Daarna ook voor al hun persoonlijke behoeften. De geestelijke én de lichamelijke.

Johannes en Christus: beiden leerden hun leerlingen bidden. Vaders en moeders geven het door aan hun kinderen. Heb jij het al geleerd? Wie denkt dat hij het kan, moet bij zichzelf te rade gaan. 'Leer ons bidden' is voor Gods kind een voortdurende strijd. Bij de biddende Meester raak je niet uitgeleerd.

Hoe heerlijk klinkt, na een week nadenken over het gebed, in vers 13 ten slotte Zijn belofte: *Hoeveel te meer zal de hemelse Vader de Heilige Geest geven degenen die Hem bidden?* Zo leer je werkelijk bidden.

Lezen: Lukas 11:1-13